

EuroVoc

tezaur multilingv al Uniunii Europene

<http://eurovoc.europa.eu/drupal/?q=ro>

Silvia HABAȘESCU,
Șef serviciu Bibliografie BȘ ASEM

Despre EuroVoc

Eurovoc este un tezaur multilingv și multidiscplinar care acoperă terminologia domeniilor de activitate ale Uniunii Europene;

Eeste disponibil în 23 de limbi oficiale ale Uniunii Europene (bulgară, cehă, croată, daneză, engleză, estonă, finlandeză, franceză, germană, greacă, italiană, letonă, lituaniană, maghiară, malteză, neerlandeză, polonă, portugheză, română, slovacă, slovenă, spaniolă și suedeză) și în limba unei țări terțe (sârbă).

Limba folosită pentru conceperea sa e franceza, iar celelalte limbi sunt traduceri.

Eeste utilizat, de către Parlamentul European, Oficiul pentru Publicații, parlamentele naționale și regionale din Europa, precum și de administrațiile naționale și de utilizatorii privați din statele membre ale Uniunii Europene și din țări terțe.

Ediții succesive

Transformările Uniunii Europene au implicat noi ediții și noi versiuni lingvistice; în 1987 apare a doua ediție care cuprinde două limbi suplimentare: spaniola și portugheza. A treia ediție, versiunea 3.0, datează din 1995. Aceste ediții apar pe suport de hârtie.

Începând cu anul 2000, printr-o decizie interinstituțională se hotărăște o actualizare a tezaurului, fapt ce duce la versiunea 3.1. Noua versiune Eurovoc dispune, pentru prima dată, de propriul site pe Internet și este accesibilă online.

Între timp, se decide o modificare totală a tezaurului care ajunge la **Ediția 4.0**, (2002), **Ediția 4.1**, (2004), **Ediția 4.2** (2005), care includea 6 645 descriptori, dintre care 155 noi.

Ediția 4.3 publicată pe internet în ianuarie 2008. Conține 6797 concepte inclusiv noi denumiri și regiuni din Bulgaria și România

Ediției 4.4 care este publicată pe internet în decembrie 2012 conține 6883 concepte, dintre care 85 sunt noi, 142 au fost revizuite.

Versiuni lingvistice

Începând cu **Ediția 4.3**, tezaurul EuroVoc a fost publicat și pus la dispoziție pe internet în 23 de limbi oficiale ale UE precum și în sârbă.

Toate versiunile lingvistice au același statut: fiecare **termen preferat** (descriptor) dintr-o limbă corespunde, în mod necesar, unui termen preferat din toate celelalte limbi. Un concept include, în mod automat, toate **echivalențele lingvistice** ale termenului preferat.

Totuși, nu există neapărat o echivalență între **termenii nepreferați** (non-descriptori) din diverse limbi. Fiecare limbă este caracterizată prin bogăția sa și prin diferențele semantice și culturale, ceea ce face ca un concept dintr-o limbă să nu fie întotdeauna reprezentat în alta.

Domenii acoperite

Politică
Relații internaționale
Comunitatea Europeană
Drept
Economie
Finanțe
Probleme sociale
Educație și comunicare
Știință
Întreprinderi și concurență
Ocuparea forței de muncă

Transport
Mediu
Agricultură, silvicultură și pescuit
Produse agroalimentare
Producție, tehnologie și cercetare
Energie
Industrie
Geografie
Comerț
Organizații internaționale

E de menționat că domeniile legate mai strâns de centrele de interes ale Uniunii Europene, sunt mai dezvoltate. De exemplu, EuroVoc conține numele regiunilor din statele membre ale UE, însă nu și pe cele din țările terțe.

Convenții

- ❑ În toate versiunile lingvistice, termenii preferați și nepreferați apar, în general, la **singular**, **pluralul** fiind folosit atunci când singularul nu corespunde utilizării normale.
- ❑ **Pe cât posibil, au fost evitate abrevierile**, în așa fel încât tezaurul să fie mai ușor de înțeles și de utilizat. Doar acronimele unor binecunoscute organizații internaționale au fost preluate ca termeni preferați. Au fost concepute asocieri specifice pentru a reprezenta relația dintre un termen (denumirea completă) și **acronimul** sau **denumirea scurtă a acestuia**.
- ❑ **Sortarea alfabetică** a termenilor este organizată conform sistemului de codare a caracterelor Formex 4.

Structura EuroVoc

I. Domenii și microtezaure

La nivel general, EuroVoc este structurat printr-o clasificare ierarhică pe două niveluri, caracterizate prin:

- **domenii**, identificate prin numere cu două cifre și enunț:

Exemplu:

10 UNIUNEA EUROPEANĂ

- **microtezaure**, identificate prin numere cu patru cifre — primele două fiind cele ale domeniului care conține microtezaurul — urmate de enunțuri:

Exemplu:

1011 legislația Uniunii Europene

Numărul domeniilor și al microtezaurelor este identic în toate versiunile lingvistice.

II. Conceptele care alcătuiesc tezaurul

Rolul tezaurului este de a elimina ambiguitățile, asigurându-se că fiecare concept este plasat într-un context, în așa fel încât sensul să fie univoc.

Fiecare concept este limitat la un sens în cadrul domeniului și al microtezaurului căruia îi aparține, prin relația semantică, informațiile suplimentare (notele de utilizare, notele privind definiția sau notele privind istoricul), precum și prin termenii echivalenți în alte limbi acoperite de EuroVoc.

În EuroVoc, **numele de țări** sunt reprezentate printr-o categorie conceptuală dedicată, reprezentată de codul ISO al țărilor, cu 2 caractere.

III. Termenii tezaurului

Termenii tezaurului oferă reprezentarea lexicală a termenului și pot fi:

Termeni preferați (descriptori), utilizați pentru indexarea sau desemnarea conceptelor într-un mod lipsit de ambiguități.

Exemplu:

aplicarea legii

UF *aplicarea legislației*

derogare de la lege

implementarea legii

Termeni nepreferați (non-descriptori) utilizați ca puncte de acces în tezaur, care îi îndrumă pe utilizatori către termenul preferat corespunzător, prin instrucțiunea (USE, UF). Nu sunt niciodată utilizați ca termeni de indexare.

Exemplu:

implementarea legii

USE **aplicarea legii**

IV. Note

Dacă sensul nu este suficient de clar, conceptul poate fi însoțit de o notă menită să îi clarifice sensul sau utilizarea într-o anumită limbă.

Nota de utilizare: descrie cum va fi utilizat termenul în cadrul tezaurului; precedată de simbolul „SN”

Exemplu:

preț de vânzare cu amănuntul

SN: *A se utiliza în opoziție cu prețul de vânzare en-gros, în alte situații utilizați preț de consum.*

Nota privind definiția clarifică sensul conceptului; precedată de simbolul „DEF”

Exemplu:

arendare parțială a pământului

DEF: *Contract prin care proprietarul își închiriază pământul în schimbul unei părți din recoltă.*

Nota privind istoricul rezumă evoluția termenului în cadrul tezaurului; precedată de simbolul „HN”.

IV. Relația de echivalență

Relația de echivalență dintre termenii preferați și cei nepreferați clarifică ce termen indexat trebuie utilizat și este indicată de abrevierile:

„UF” (utilizat pentru), care precedă termenul nepreferat (non-descriptor);

Exemplu:

parc tehnologic

UF parc științific

„USE” (a se utiliza), care precedă termenul preferat (descriptor).

Exemplu:

parc științific

USE **parc tehnologic**

Când o serie de termeni reprezintă același concept, relația de echivalență clarifică ce termen indexat trebuie utilizat și se aplică:

* *sinonimelor*;

* *antonimelor* *

Exemplu:

bătrâni

USE **persoane vârstnice**

Exemplu:

dependență tehnologică

USE **independență tehnologică**

V. Relația ierarhică

Relația ierarhică se bazează pe niveluri ierarhice de superioritate sau de subordonare între concepte și este indicată prin abrevierile:

„BT” („**broader term**” sau **termen generic**) este amplasat între un concept specific și unul mai generic, alături de o indicație a numărului de niveluri ierarhice dintre termenul specific și fiecare termen generic.

Exemplu:

standard

BT₁ standardizare

BT₂ reglementari tehnice

„NT” („**narrower term**” sau **termen specific**) este amplasat între un concept generic și unul specific, alături de o indicație a numărului de niveluri ierarhice dintre termenul generic și fiecare termen specific.

Exemplu:

standardizare

NT₁ armonizarea standardelor

NT₁ marcaj comunitar de conformitate

VI. Relația asociativă

Relația asociativă este o relație între două concepte care nu aparțin aceleiași structuri ierarhice, deși prezintă unele caracteristici semantice sau contextuale similare. Relația trebuie să fie precizată în mod clar, deoarece îi sugerează celui care indexează alți termeni de indexare cu sensuri apropiate sau similare, care ar putea fi utilizați pentru indexare sau efectuarea de căutări.

Relația asociativă este indicată de abrevierea RT („related term” sau termen asociat), plasat între două concepte asociate și este reciprocă:

Exemplu:

garanție de credit

RT solvabilitate financiara

Nu există o relație asociativă între „**jocuri**” și „**sport**”, care sunt subordonate aceluiași termen principal **timp liber** din MT 2826 **viață socială**.

Avantaje și limite

Avantaje

- prin standardizarea terminologică a vocabularelor de indexare, acesta permite efectuarea unor căutări documentare mai exacte;
- multilingvism: stabilirea unor echivalențe lingvistice între conceptele identice exprimate în diverse limbi permite indexarea documentelor în limba documentaristului și efectuarea căutărilor în limba utilizatorului.
- pasibil de a fi consultat și descărcat în ordinea alfabetică și sistematică.
- accesibilitate: este publicat online.

Limite

- fiind conceput pentru a răspunde nevoilor sistemelor de documentare generală cu privire la activitățile Uniunii Europene, nu este un instrument optim pentru indexarea și căutarea documentelor specializate;
- EuroVoc nu poate pretinde că acoperă diversele realități naționale la un nivel suficient de detaliat; totuși, se fac eforturi pentru a ține cont de nevoile utilizatorilor din afara instituțiilor UE.

Standarde cu privire la tezaure

Inițial, tezaurul EuroVoc a fost realizat în conformitate cu următoarele standarde ale International Standards Organisation (ISO):

- ISO 2788-1986: *Reguli generale pentru elaborarea și dezvoltarea tezaurelor monolingve.*
- ISO 5964-1985: *Reguli generale pentru elaborarea și dezvoltarea tezaurelor multilingve.*

Din 2008, ambele standarde au fost revizuite, extinse și combinate într-un nou standard ISO:

- ISO 25964 – *Tezaurele și interoperabilitatea lor cu alte vocabulare structurate:*

„Partea 1: *Tezaure pentru extragerea de informații*” acoperă tezaurele mono- și multilingve și a fost publicat ca proiect de standard internațional (DIS) în octombrie 2009;

„Partea a 2-a: *Interoperabilitatea cu alte vocabulare*” este în curs de elaborare.

Bibliografie:

- 1) EuroVoc Tezaur multilingv al Uniunii Europene [online]. [citată 26 noiembrie 2013]. Disponibil: <http://eurovoc.europa.eu/drupal/?q=ro>
- 2) ДОБРОВ, Б.В., ЛУКАШЕВИЧ, Н.В. *Организация двуязычного поиска в университетской информационной системе. Россия* [online]. [citată 27 noiembrie 2013]. Disponibil: http://www.cir.ru/docs/ips/publications/2002_rcdl_bilingual.pdf
- 3) КУЛИШ, О.Н. *Российская национальная библиотека. Информация как общественное достояние: обеспечение доступа в библиотеках: итоги проекта по созданию Консорциума "Российские библиотеки третьего тысячелетия,* [online]. [citată 27 noiembrie 2013]. Disponibil: <http://www.nlr.ru/tus/271004/kulish.htm?print=1>
- 4) LAABOUDI-SPOIDEN, Christine. *EuroVoc, a path to the semantic web*: Publications Office EuroVoc conference, 18 november. 2010 [online]. [citată 27 noiembrie 2013]. Disponibil: eurovoc.europa.eu/drupal/sites/all/files/EuroVoc_path_semantic_web_20101118.pdf
- 5) MOLDOVAN, Monica. *EUROVOC, tezaur multilingv: funcționare și aspecte practice, cu un exemplu concret: biblioteca parlamentului european* [online]. [citată 26 noiembrie 2013]. Disponibil: <https://docs.google.com/document/d/1ajFb9hMoeFUPy-EygsiUdoGUGfWphBrfxVvPx-Y8KYQ/edit?pli=1>

Informații de contact:

Tel: 022 40 29 67

Web: <http://lib.ase.md/>

E-mail: habasescu@lib.ase.md